

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Chaloupkové a soudkyň JUDr. Jitky Denemarkové a Mgr. Patricie Adamičkové v právní věci žalobkyně: **L [redacted] K [redacted]** bytem **[redacted]** právně zast. Mgr. Jiřím Horáčkem, advokátem se sídlem Praha 1, Jelení 195/9, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha 1, Na Poříčním právu 376/1, pro zaplacení 69.573,- Kč a 50.000,- Kč, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25.05.2012 č. j. 26 C 263/2011 - 28,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně se **p o t v r z u j e .**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem ze dne 25.05.2012 soud I. stupně zamítl žalobu, jíž se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení 69.573,- Kč jako náhrady škody a zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč. Současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobkyně se domáhala jednak zaplacení částky 69.573,- Kč jako náhrady škody, a jednak 50.000,- Kč jako přiměřeného zadostiučinění za nesprávný úřední postup. Žalobu odůvodňovala tím, že škoda jí vznikla v důsledku nepravdivých informací, které jí byly poskytnuty Pražskou správou sociálního zabezpečení (dále jen PSSZ),

a v souvislosti s tímto jí vznikla i nemajetková újma. Uvedla, že od [REDAKCE] byla zaměstnána u společnosti [REDAKCE], v této době zjistila, že je těhotná, a protože těhotenství bylo komplikované, nastoupila dočasnou pracovní neschopnost, a v souvislosti s tímto s ní ukončil zaměstnavatel pracovní poměr ve zkušební době ke dni 02.09.2009. Žalobkyně měla zájem na tom, aby jí byl zachován nárok na peněžitou pomoc v mateřství, proto se obrátila o radu na PSSZ s tím, že by mohla řešit svou situaci dvěma způsoby: nechat se zaměstnat ve společnosti svého manžela nebo se stát dobrovolnou účastnicí nemocenského pojištění jako osoba samostatně výdělečně činná (dále jen OSVČ). Okresní správou sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ) ve Frýdku-Místku jí bylo sděleno, že jí nárok na peněžitou pomoc v mateřství vznikne, ať zvolí jakoukoliv z těchto variant, proto se rozhodla pro dobrovolnou účast na nemocenském pojištění jako OSVČ, na podkladě které pak její dobrovolná účast na nemocenském pojištění trvala od 01.09.2009, a od té doby platila dobrovolné zálohy na nemocenské pojištění. Protože si nebyla jista, obrátila se ještě jednou na OSSZ ve Frýdku-Místku a posléze i na PSSZ, která byla místně příslušnou k rozhodování o nároku žalobkyně na peněžitou pomoc v mateřství z titulu ochranné doby zaměstnání u [REDAKCE]. Informace, které obdržela, se shodovaly v tom, že jí nevzniká nárok na peněžitou pomoc v mateřství z titulu pojištění jako OSVČ, i na tom, že z titulu ochranné doby z předchozího zaměstnání má nárok na peněžitou pomoc v mateřství. Toto ostatně vyplynulo i z korespondence s OSSZ ve Frýdku-Místku, která uvedla, že má nárok na peněžitou pomoc v mateřství z titulu ochranné lhůty. Proto požádala o peněžitou pomoc, avšak ta jí byla PSSZ zamítnuta s tím, že jí neběžela v době podání ochranná lhůta. Rovněž bylo potvrzeno, že jí nevznikl ani nárok na peněžitou pomoc z titulu pojištění jako OSVČ. Z tohoto dovozovala nesprávný úřední postup, kdy OSSZ ve Frýdku-Místku i PSSZ jí neposkytly správné informace týkající se jejího nároku na peněžitou pomoc v mateřství. Pokud by jí bylo doporučeno, měla možnost se nechat zaměstnat ve společnosti svého manžela a nárok by jí takto vznikl. Též se domáhala žádostí u ministra sociálních věcí odstranění tvrdostí zákona, avšak vyhověno jí nebylo.

Žalovaná s žalobou nesouhlasila, poukazovala na okolnosti vztahující se ke korespondenci žalobkyně s úřady na běh lhůt, a bylo jí oznámeno, že peněžitá pomoc v mateřství jí od 17.02.2010, což zdůvodňovala tím, že ochranná lhůta žalobkyně trvala pouze 64 dnů od skončení posledního zaměstnání, tedy od 02.09.2009, a uplynula dne 05.11.2009. S tímto žalobkyně nesouhlasila, proti rozhodnutí podala odvolání, kterému však vyhověno nebylo.

Soud I stupně provedl dokazování listinami ohledně korespondence, resp. údajů, které byly žalobkyni na její dotazy poskytovány ze strany PSSZ či OSSZ ve Frýdku-Místku. Odkázal na ustanovení zák. č. 82/1998 Sb. ohledně odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, a dovodil, že ČSSZ rozhoduje ve věcech zabezpečení na základě žádostí občanů a není povinna poskytovat neformální organizace a navádět účastníky k tomu, jak se mají chovat, aby pro ně byla situace co nejjednodušší a co nejvýhodnější. Nicméně i přesto, pokud jí poskytnuty byly, pak mělo jít o informace pravdivé. Shledal, že e-mail ze dne 08.02.2010 neposkytoval pravdivou informaci, ale jednalo se pouze o názor a nebyla to odpověď na přímou otázku, zda žalobkyně má právo na peněžitou pomoc v mateřství či nikoliv. Na žalobkyni bylo, aby si tyto informace ověřila, když sama pochybovala o jejich pravdivosti. Uvedl, že, byť nepravdivá, zpráva nemohla způsobit žalobkyni újmu, neboť bylo na ní, jak s touto zprávou naloží, tj. zda podá žádost o peněžitou pomoc v mateřství nebo nepodá, a v případě, že by byla doložena žádost, pak úřad by rozhodl, zda nárok má či nemá. Žalobkyni mohla vzniknout újma pouze zamítavým rozhodnutím, které však nebylo, a nikoliv samotnou zprávou o tom, zda nárok má či nemá.

Navíc k rozhodnutí ani nedošlo, a ani nebylo pro nezákonnost zrušeno, a v této souvislosti odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, v níž se řešila obdobná problematika, a uzavřel, že pokud by byl účastník nesprávně poučen a vyzván k předložení nějakých dokladů, a v souvislosti s tím by vznikla škoda, šlo by o nárok takto uplatněný v rámci příslušného řízení, které již bylo zahájeno, a pak by mohlo jít o nesprávný úřední postup. V případě žalobkyně tomu tak nebylo. Zdůraznil, že bylo na žalobkyni, jak s informacemi naloží. Za tohoto stavu jí nevznikl nárok na zadostiučinění ve formě majetkové újmy, což jej vedlo k tomu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl. O nákladech řízení rozhodl podle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř.

Proti rozsudku podala žalobkyně odvolání, ve kterém opakovala svá žalobní tvrzení, a soud I. stupně vytýkala nesprávné právní posouzení věci, zejména nesouhlasila s tím, že by orgány PSSZ nebyly povinné poskytovat informace pro pojištěné osoby, neboť tato povinnost vyplývá ze zák. č. 500/2004 Sb. Obracela se na tyto orgány s dotazy, které se týkaly nemocenského pojištění a dávek, k čemuž orgány státní správy byly příslušné. Byly proto povinny jí poskytnout informaci a ona důvodně očekávala správné vyřízení svého dotazu. V této souvislosti odkazovala i na rozhodování Nejvyššího soudu ČR, které se vztahovalo k problematice, která byla předmětem řízení. Dovožovala, že šlo o nesprávný úřední postup, neboť byla před zahájením řízení nesprávně poučena, jak v řízení samotném má postupovat, v důsledku toho bylo sice vydáno zákonné rozhodnutí, avšak bylo v přímém rozporu s podaným poučením, a taky důvodnými očekáváními žalobkyně. Nesouhlasila se závěry soudu I. stupně, jež se vztahovaly k postupu orgánů sociálního zabezpečení, a z toho vyplývá, že pokud by byla správně poučena, tak by jí škoda vzniknout nemusela, neboť měla možnost být zaměstnána ve společnosti svého manžela. K tomuto však soud I. stupně nepřihlédl, a naopak tuto okolnost špatně posoudil. Žalobkyně chtěla dostat relevantní informace o tom, jak má postupovat ohledně nemocenského pojištění ve vztahu k dávkám v mateřství. Pokud jde o zaměstnání u jejího manžela, mělo se jednat o pomocné administrativní a účetní práce, které by byla schopna vykonávat z domova i ve vysokém stupni těhotenství. Navíc soud I. stupně vytýkala jeho závěr, že nenavrhl k prokázání svých tvrzení ohledně možnosti zaměstnání u svého manžela důkazy. V případě, že by tomu tak bylo, soud jí měl poučit podle ust. § 118a o. s. ř., což neučinil. Navrhla proto, aby rozsudek soudu I. stupně byl změněn tak, že se její žalobě vyhovuje a přiznává se jí právo na přiměřené zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč a zaplacení nákladů řízení.

Žalovaná navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně jako věcně správného a poukazovala na své návrhy, které ve vztahu k projednávané věci učinila v průběhu řízení před soudem I. stupně.

Odvolací soud z podnětu odvolání žalobkyně přezkoumal jí napadený rozsudek i řízení předcházející (ust. § 212, § 212a odst. 1 o. s. ř.) a odvolání žalobkyně neshledal důvodným.

Odvolací soud při rozhodování vycházel ze skutkových zjištění soudu I. stupně, neboť ta byla správná, a tvořila podklad i pro jeho rozhodnutí. Předmětem odvolacího řízení bylo posouzení námitek žalobkyně směřujících proti právnímu posouzení nároku, který žalobkyně v řízení uplatnila, zejména ve vztahu k ust. § 13 zák. č. 82/1998 Sb., tj. zda stát odpovídá za škodu, která jí měla vzniknout nesprávným úředním postupem. Odvolací soud souhlasí s žalovanou, že v daném případě nešlo o nesprávný úřední postup právě ohledně informací poskytovaných žalobkyni o nárocích na vyplácení dávek v mateřství po ukončení pracovního poměru. Žalobkyně žádala od příslušných orgánů státu - od PSSZ, potažmo OSSZ

ve Frýdku-Místku tyto informace ve vztahu k ukončení pracovního poměru, informace jí byly poskytnuty, a podle ní v důsledku těchto informací jí dávky přiznány nebyly, a poukazovala i na to, že mohla být zaměstnána u svého manžela, a tím by ke ztrátě na dávkách v mateřství u ní nedošlo.

Odvolací soud souhlasí se soudem I. stupně, že sama žalobkyně pochybovala o informacích, které jí byly podány, proto se obrátila i na jiné složky správy sociálního zabezpečení; a ve věci tak šlo o posouzení, zda tyto informace mohly založit odpovědnost státu za škodu, kterou žalobkyně tvrdila, a kterou žádala. Podle odvolacího soudu tyto informace nelze považovat za úřední postup, na podkladě kterého úřady rozhodují o žádostech občanů. V této souvislosti lze odkázat na rozhodnutí ČSSZ ze dne 15.06.2010 a na důvody, které tento orgán vedly k tomu, aby rozhodl, že žalobkyni nenáleží peněžitá pomoc v mateřství od 17.02.2010, uplatněná z titulu ochranné lhůty u zaměstnavatele [REDAKCE]

[REDAKCE] Otázkou nároku se zabýval i ministr práce a sociálních věcí ve svém rozhodnutí ze dne 08.10.2010, kdy nevyhověl žádosti žalobkyně o odstranění tvrdosti, která se měla vyskytnout při provádění nemocenského pojištění, nesplnění podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství z ochranné lhůty plynoucí ženám, jejichž pojištění zaniklo v době těhotenství. Nebyl tak shledán důvod pro odstranění tvrdosti s odkazem na to, že podmínky pro vznik nároku na peněžitou pomoc v mateřství jsou dány zákonem u všech žadatelů a jejich nesplnění není možné samo o sobě považovat za tvrdost.

Žalobkyně tvrdila, že kdyby nedostala informace od úřednic správy sociálního zabezpečení, pak by mohla pracovat u svého manžela, a ke škodě by v důsledku poskytnutí nesprávných informací nedošlo, z čehož lze dovodit, že měla právo volby, a jestliže si zvolila postup, který vedl posléze k tomu, že jí nebyly přiznány dávky v mateřství, nelze odkazovat na nesprávnost informací, které samy o sobě toto měly zavinit. Bylo na žalobkyni, jakou alternativu si zvolí v situaci, v níž se ocitla.

Odvolací soud souhlasí se soudem I. stupně v tom, že kdyby žalobkyně podala žádost, o které by příslušnými orgány bylo rozhodnuto, a v důsledku tohoto rozhodnutí by došlo k jejímu postihu, pak by byl založen její nárok. V daném případě tomu tak nebylo, neboť žalobkyně vycházela pouze z informací, resp. odpovědí příslušných pracovníků správy sociálního zabezpečení na její dotazy. V tomto odvolací soud nespátřuje úřední postup, který by zakládal opodstatnění žalobkyně požadovat náhradu škody, která jí v důsledku nesprávných informací měla vzniknout.

Soud I. stupně zjistil správně a úplně skutkový stav, a rovněž jej správně posoudil i po právní stránce. Odvolací soud neshledal opodstatněnými odvolací námitky žalobkyně, ani v odvolacím řízení nevyšlo najevo nic, co by ho mohlo vést k odlišným závěrům než k těm, co učinil soud I. stupně a které vyjádřil v odůvodnění svého rozhodnutí, a s nimiž odvolací soud souhlasí, proto podle ust. § 219 o. s. ř. rozsudek jako věcně správný potvrdil, a to nejen ve výroku o věci samé, ale i ve výroku o nákladech řízení.

Shodně rozhodl odvolací soud o nákladech odvolacího řízení, ve kterém žalobkyně úspěšná nebyla a žalované žádné náklady nevznikly (ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a contrario).

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné, ledaže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (ust. § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.). Dovolání se podává do dvou měsíců ode dne doručení

rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2.

V Praze dne 31. října 2012

JUDr. Jaroslava Chaloupková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Naděžda Balcarová